

★
Bij alle dingen is het beter te hopen dan
te wanhopen.

GOETHE

*betaalt U
minder belasting*

€3,50

KANARIE-BOEKJE No. 238

De beste manier...

om zelf op goede zakelijke denkbeelden te komen: Voortdurend lezen over goede denkbeelden, die anderen gevonden hebben.

U kunt u abonneren op een stroom van goede denkbeelden:

Nederlands

Efficiency-maandblad

S U C C E S

geeft iedere maand de nieuwste ideeën en methoden van zakenlieden en bedrijfsleiders uit alle delen van de wereld.

Haal het laatste nummer voor f 1,25 bij uw kiosk of boekhandel.

Nog beter: Neem een voordelig proefabonnement voor drie maanden door f 2,— (normaal f 3,75) te storten op postrekening 13.63.00 van Succes, Prinsevinkenpark 2, Den Haag.

ZO BETAALT U MINDER BELASTING

*door de fiscale medewerker
van het
Maandblad Succes*

N.V. MAANDBLAD S U C C E S
D E N H A A G - A N T W E R P E N

INHOUD

	Blz.
I. Inleiding	6
De belastingplichtige	6
Belastingtijdvak	7
II. De gezinsgrootte, de kinderaftrek en de bejaardenaftrek	8
III. Iets over de samenstelling van het inkomen en de toerekening van aftrekposten	15
IV. Bedrijf of beroep	18
1. Algemeen	18
2. Jaar van aftrek	19
3. Afschrijving	20
<i>Verschillende methoden van afschrij-</i> <i>ving</i>	20
<i>Percentage van afschrijving</i>	24
<i>Machines en inventaris</i>	24
<i>Onroerende goederen</i>	25
<i>Goodwill</i>	25
<i>Verbouwingen aan gehuurde panden</i> <i>Versnelde afschrijving</i>	26
<i>Versnelde afschrijving</i>	27
4. Voorwerpen v. geringe waarde	30
5. Vormen van reserves	30
6. De vervangingsreserve	32
7. Loon van kinderen	33
8. Autokosten	35
9. Uitgaven voor liefdadige doel- einden	36
10. Ziekte- en ongevallenverzeke- ring	37
11. Aankoop onroerend goed	37
12. Kosten inwonend personeel ..	38

15. Vrijstelling overdrachtswinst	40
V. Aftrekposten t.a.v. salarissen, opbrengsten van op zichzelf staande werkzaamheden, vermogensinkomsten, enz.	40
1. Inleiding	40
2. Tijdstip van aftrek	42
3. Kosten van dienstbetrekking	43
<i>Algemeen</i>	43
<i>Reiskosten</i>	44
<i>Verhuiskosten</i>	46
<i>Studiekosten</i>	46
4. Onkosten onroerend goed	47
5. Kosten in verband met effectenbezit	48
VI. Aftrekposten die niet in verband staan met bepaalde inkomsten ..	49
1. De onverrekenende verliezen ..	49
2. De persoonlijke verplichtingen	51
<i>a. Pensioenen</i>	52
<i>b. Lijfrenten en andere periodieke uitkeringen</i>	52
<i>c. Interesten van schulden</i>	53
<i>d. Premies voor lijfrenten, enz.</i>	53
3. Verband tussen de persoonlijke verplichtingen en de kosten van verwerving	54
VII. De buitengewone lasten	55
Wat zijn buitengewone lasten?	56
Kosten levensonderhoud	58
Kosten van ziekte, invaliditeit en andere dergelijke uitgaven	59
VIII. Giften aan instellingen	61

De bedoeling van dit boekje is de leek op belastinggebied een aantal tips te geven op het gebied van de inkomstenbelasting, waarmee hij zijn voordeel zal kunnen doen. De voor niet juridisch geschoolde lezers vaak zo moeilijk te begrijpen taal van wetten en voorschriften is vertaald in een helder en duidelijk Nederlands, dat voor ieder te begrijpen is.

U vindt in dit Kanarie-boekje geen lange, dorre, theoretische beschouwingen, maar een aantal korte, puntige mededelingen, die u in staat zullen stellen uw tol aan de fiscus te verminderen.

In verband met de opzet van het boekje zal de aandacht niet gericht worden op hetgeen aan belasting onderworpen is, maar wel op een aantal omstandigheden die verlaging van belasting betekenen.

I. Inleiding

Enkele begrippen

In dit boekje zullen telkens een aantal begrippen opduiken, die de niet fiscaal geschoolde lezer zonder nadere toelichting niet duidelijk zijn. Het is daarom nodig vooraf een korte begripsomschrijving te geven.

De belastingplichtige

Hieronder verstaat men de persoon die in principe in aanmerking komt om de belasting te betalen; de persoon tot wie de belasting zich richt, het subject van de belasting dus. Dit wil nog niet zeggen, dat deze persoon ook inderdaad belasting betaalt. Zo zal iemand zeker belastingplichtig kunnen zijn voor de inkomstenbelasting, zonder dat hij deze belasting inderdaad betaalt. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn, indien hij geen inkomen heeft.

Voor de inkomstenbelasting is belastingplichtig ieder die hier te lande woont. Ieder, dus ook kinderen die geen inkomen hebben en grijsaards die geen inkomen meer hebben. (In bepaalde gevallen zijn buitenlanders eveneens belastingplichtig, wij laten dezen echter buiten beschouwing.)

De belastingplicht duurt net zolang als het wonen hier te lande duurt.

De belastingplicht vangt dus aan:

- a. wanneer men hier te lande komt wonen;
- b. bij geboorte hier te lande.

De belastingplicht eindigt:

- a. bij vertrek naar het buitenland;
- b. bij overlijden.

Voor de vrouw geldt nog een mogelijkheid van ontstaan en tenietgaan van de belastingplicht. De gehuwde vrouw is namelijk niet belastingplichtig (alles wat op haar inkomen betrekking heeft, wordt geacht haar man te betreffen). Voor de vrouw eindigt dus de belastingplicht indien zij in het huwelijk treedt en ontstaat de belastingplicht indien het huwelijk ontbonden wordt.

Echtgenoten die wettig gehuwd zijn, worden echter voor de inkomstenbelasting niet als gehuwd aangemerkt, indien zij gescheiden leven en niet van zins zijn de samenwoning te hervatten. De belastingheffing beoogt aan te sluiten bij de feitelijke toestand. Gehuwden die als ongehuwden leven, worden dus als ongehuwden aangemerkt.

Men mag deze regel echter niet omkeren. Ongehuwden die als gehuwden leven, worden namelijk niet als gehuwd aangemerkt.

Belastingtijdvak

Het inkomen waarnaar iemand wordt aan-

geslagen, wordt per kalenderjaar berekend, aangenomen althans dat de belastingplicht het gehele kalenderjaar heeft geduurd.

Indien de belastingplicht slechts gedurende een gedeelte van het kalenderjaar heeft bestaan, komt slechts het in dat gedeelte genoten inkomen in aanmerking. Dat gedeelte noemen wij belastingtijdvak.

Voorbeeld

Iemand, die hier op 1 januari woonde, vertrekt 1 juli voorgoed naar het buitenland. De periode 1 januari—1 juli heet belastingtijdvak. Deze persoon wordt aangeslagen naar het inkomen dat hij in deze periode genoten heeft.

II. De gezinsgrootte, de kinderaftrek en de bejaardenaftrek

De grootte van het gezin van een belastingbetaler is van grote invloed op het bedrag van de inkomstenbelasting, dat hij moet betalen.

De vrijgezel betaalt meer dan de gehuwde. De gehuwde betaalt weer meer dan degene die aanspraak kan maken op kinderaftrek. Ten slotte is het aantal kinderen waarvoor men kinderaftrek geniet, eveneens van invloed op het belastingbedrag.

Het tarief van de inkomstenbelasting is in-

gedeeld in een aantal tariefgroepen, te weten:

- tariefgroep I
- tariefgroep II
- tariefgroep III.

Onder tariefgroep III vallen zij, die aanspraak hebben op kinderaftrek.

Tariefgroep II omvat:

1. de gehuwden;
2. de ongehuwden, die vóór 1 september van het kalenderjaar 65 jaar zijn geworden (de ongehuwden die ouder zijn dan 65 jaar vallen dus altijd onder tariefgroep II);
3. de ongehuwden die ten minste vijf jaar achtereen gehuwd zijn geweest en gedurende die tijd inderdaad een echtelijk huishouden hebben gevormd. Indien na het einde van het huwelijk de huishouding is voortgezet met kinderen uit het huwelijk geboren of met eigen of aangehuwde kinderen, die tot het echtelijk huishouden hebben behoord, telt deze voortzetting mee voor de berekening van de periode van vijf jaar.

Tariefgroep I omvat de ongehuwden, die niet onder tariefgroep II of III vallen.

Zoals gezegd, vallen onder tariefgroep III de belastingplichtigen, die aanspraak hebben op kinderaftrek.

Volgens de thans geldende wettelijke bepalingen bestaat aanspraak op kinderaftrek:

bestaat op kinderaftrek voor het extra kind.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking.

A. heeft een studerend kind, buitenshuis wonend, van 23 jaar. Bovendien heeft A. een kind van 18 jaar, welk kind een dienstbetrekking vervult. A. heeft dus aanspraak op kinderaftrek voor 4 kinderen, namelijk $3 \times 1 + 1$ (extra) = 4. Zou het studerende kind van A. niet buitenshuis wonen, maar nog tot het huishouden van A. behoren, dan had A. slechts aanspraak op kinderaftrek voor 2 kinderen. Immers, dan geldt niet de regeling voor het extra kind.

B. heeft twee, nog thuis wonende studerende kinderen tussen 16 en 27 jaar. Bovendien heeft hij een kind van 18 jaar. Dit kind heeft een dienstbetrekking. B. heeft aanspraak op kinderaftrek voor 5 kinderen, namelijk $2 \times 2 + 1$ (extra) = 5.

Uit deze voorbeelden blijkt, dat al naar gelang de omstandigheden men voor twee kinderen aanspraak zal hebben op kinderaftrek voor 2, 3, 4, 5, 6 of 7 kinderen. Het hebben van een kind dat buitenshuis studeert, kan maximaal leiden tot een kinderaftrek voor 4 kinderen.

Zoals gezegd, bestaat de aanspraak op kinderaftrek voor: eigen kinderen, pleegkinderen, aangehuwde kinderen. Behoren de kinderen echter tot het huishouden van de

echtgenoot (of echtgenote) van wie de belastingplichtige gescheiden is of duurzaam gescheiden leeft, dan wordt de kinderaftrek alleen gegeven, indien de kinderen grotendeels op kosten van de belastingplichtige worden onderhouden.

Ten aanzien van een belastingplichtige met een inkomen van f 6.000 of minder, wordt de twee- of drievoudige kinderaftrek voor het toepassen van het tarief op een bijzondere wijze verleend. Het kind telt namelijk als één kind, maar alvorens het tarief wordt gehanteerd, wordt op het inkomen bij een tweevoudige kinderaftrek een aftrek van f 700 en bij een drievoudige kinderaftrek een aftrek van f 1.400 toegepast. De kinderaftrek voor het extra kind wordt eveneens genoten via een aftrek op het inkomen van f 700.

Voorbeeld: een belastingplichtige die een inkomen geniet van f 5.000, heeft een nog thuiswonend studerend kind van 18 jaar (dus een tweevoudige kinderaftrek). De verschuldigde belasting is te vinden door in de tabel na te gaan wat verschuldigd is over een inkomen van f 4.300, tariefgroep III met kinderaftrek voor één kind.

Voor belastingplichtigen met een inkomen boven de f 6.000 wordt met de tweevoudige kinderaftrek, de drievoudige kinderaftrek en de kinderaftrek voor het extra kind op de gewone wijze rekening gehouden. Voor

een belastingplichtige met een inkomen van *f* 16.000 en twee buitenshuis studerende kinderen van 21 en 24 jaar is de verschuldigde belasting in de tabel te vinden bij een inkomen van *f* 16.000, tariefgroep III met kinderaftrek voor zes kinderen.

De tweevoudige of drievoudige kinderaftrek is behalve voor de kinderaftrek nog van belang voor de buitengewone lasten. Zoals men weet, wordt met buitengewone lasten alleen rekening gehouden, indien deze een bepaalde grens te boven gaan. Deze grens is 6% van het zuiver inkomen. Dit percentage wordt echter verlaagd met even zoveel maal $\frac{1}{2}$ % als het aantal kinderen waarvoor men kinderaftrek geniet. Voor een belastingplichtige met een buitenshuis wonend studerend kind van 23 jaar en een thuiswonend studerend kind van 20 jaar is de grens dus te stellen op 6% — $(5 \times \frac{1}{2}) = 3\frac{1}{2}$ % van het zuiver inkomen.

Bejaarden en invaliden hebben recht op een bijzondere faciliteit: alvorens het tarief wordt toegepast, mogen zij hun inkomen verminderen met *f* 624. Een invalide die een inkomen heeft van *f* 7.000, wordt dus in feite belast naar een inkomen van *f* 6.376.

Onder invaliden worden verstaan personen die als gevolg van ziekte of gebreken vermoedelijk in het eerstkomende jaar slechts $\frac{1}{3}$ of minder zullen kunnen verdienen dan

gezonde personen, die overigens in gelijke omstandigheden verkeren; onder bejaarden worden verstaan personen van 65 jaar of ouder. Deze faciliteit geldt niet voor ongehuwde personen die in tariefgroep II vallen; dit zijn dus de ongehuwden die 65 jaar zijn geweest en de ongehuwden die ten minste 5 jaar een echtelijk huishouden hebben gevoerd.

III. Iets over de samenstelling van het inkomen en de toerekening van aftrekposten

In de navolgende hoofdstukken zullen een aantal uitgaven worden besproken, die in mindering van het inkomen gebracht kunnen worden, dan wel op andere wijze het bedrag van de verschuldigde belasting drukken.

Iemands inkomen vloeit hem toe uit verschillende bronnen. Hij kan winst uit bedrijf genieten, hij kan inkomsten genieten uit onroerend goed of effecten, enz. Om deze inkomsten te behalen, heeft hij zich veelal uitgaven moeten getroosten. De uitgaven die rechtstreeks betrekking hebben op een bepaalde bron van inkomen, komen in mindering op de bruto-opbrengsten van die bron. Aldus krijgen wij de netto-opbrengst van een aantal bronnen van inkomen.

In grote lijnen gezien, kent de inkomstenbelasting de volgende inkomensbronnen:

Bedrijf en zelfstandig uitgeoefend beroep.

Dienstbetrekking en op zichzelf staande werkzaamheden.

Vermogen, namelijk onroerend en roerend kapitaal.

Periodieke uitkeringen, bijvoorbeeld echtscheidingsuitkeringen.

Het totaal van de netto-opbrengsten van verschillende bronnen van inkomen wordt het onzuiver inkomen genoemd. Op dit onzuiver inkomen komen een aantal posten in mindering, die niet betrekking hebben op bepaalde inkomensbronnen; wij noemen de onverrekenende verliezen van vorige jaren en de persoonlijke verplichtingen. Aldus ontstaat het zuiver inkomen.

Ten slotte zijn er uitgaven die het inkomen ongewijzigd laten, maar het bedrag van de verschuldigde belasting verminderen (buitengewone lasten en giften aan instellingen).

Ter verduidelijking stellen wij het volgende schema op:

Behandeld in hoofdstuk IV

Bedrijf of Beroep

bruto-opbrengst minus onkosten =
netto-opbrengst

Behandeld in hoofdstuk V

Dienstbetrekking

salaris minus onkosten =
netto-opbrengst

Behandeld in hoofdstuk V

Onroerende goederen

bruto-opbrengsten minus onkosten =
netto-opbrengst

Behandeld in hoofdstuk V

Roerend kapitaal

bruto-opbrengsten minus onkosten =
netto-opbrengst

Enz.

Totaal = Onzuiver inkomen

Behandeld in hoofdstuk VI

Af: Verliezen en persoonlijke verplichtingen

Zuiver inkomen

Behandeld in hoofdstuk VII en VIII

Belastingverminderend werken:

- 1e. Buitengewone lasten
- 2e. Giften aan instellingen.

In de volgende hoofdstukken zullen de meest voorkomende aftrekposten worden behandeld.

IV. Bedrijf of beroep

1. Algemeen

Als bedrijfs- of beroepskosten komen in aanmerking alle onkosten die in en ten behoeve van het bedrijf of beroep worden gemaakt. Het komt er hierbij niet op aan, of deze uitgaven — achteraf bezien — eigenlijk onnodig waren, dan wel lager hadden kunnen zijn of economisch niet verantwoord waren. Beslissend is slechts, of deze uitgaven in, door of ten behoeve van bedrijf of beroep zijn gedaan.

Zuivere privé-uitgaven — uitgaven die dus uitsluitend het persoonlijk leven van de belastingplichtige betreffen — mogen natuurlijk niet als bedrijfs- of beroepskosten worden afgetrokken.

Naast de zuivere beroepsuitgaven en de zuivere privé-uitgaven zijn er uitgaven die een gemengd karakter dragen, dat wil zeggen, die gedeeltelijk bedrijfsuitgaven en gedeeltelijk privé-uitgaven zijn. Bijvoorbeeld de kosten van een dienstbode die in de winkel werkt, doch tevens huishoudelijke bezigheden in het huishouden van de winkelier verricht, gas, water, elektriciteit voor woonhuis en winkel, enz.

Men mag van dit soort uitgaven natuurlijk slechts een evenredig gedeelte als bedrijfs-

kosten boeken. Er kunnen 3 verschillende methoden worden gevolgd:

1. Iedere gemengde uitgave die wordt betaald, wordt onmiddellijk gesplitst in een bedrijfs gedeelte en een „privé”-gedeelte. Alleen het bedrijfs gedeelte wordt als onkosten in de boeken van het bedrijf opgenomen.
2. Alle gemengde uitgaven worden voorlopig als bedrijfskosten geboekt. Op het eind van het jaar, bij het opmaken van de balans, wordt een correctie aangebracht.
3. Alle gemengde uitgaven worden voorlopig als privé-uitgaven geboekt. Op het einde van het jaar, bij het opmaken van de balans, wordt een op het bedrijf betrekking hebbend gedeelte overgebracht naar de verlies-en-winstrekening.

2. Jaar van aftrek

De bedrijfskosten mogen in aftrek worden gebracht in het jaar waarin zulks naar goed koopmansgebruik is toegelaten. Voor de praktijk betekent dit, dat in de regel de kosten in aftrek kunnen worden gebracht voor het jaar waarop de kosten betrekking hebben. Dit behoeft niet altijd het jaar te zijn waarin de kosten gemaakt of de uitgaven gedaan zijn.

Gemaakte kosten die bestemd zijn nut af te werpen over een reeks van jaren, mogen doorgaans niet in hun geheel direct als onkosten worden geboekt. Te denken valt aan bijvoorbeeld verbouwingkosten. De aange-

wezen weg is om de kosten te activeren en daarop af te schrijven. De totale uitgaven worden dan ten laste van de winst gebracht over een periode van verscheidene jaren.

3. Afschrijving

De zaken die voor de uitoefening van bedrijf en beroep worden gebruikt, gaan door het gebruik in waarde achteruit. Deze waardevermindering is een gevolg van het feit, dat de levensduur van gebouwen, machinerieën, enz. niet onbeperkt is.

De waardevermindering die de bedrijfsmiddelen ondergaan, moet dus in de loop der jaren ten laste van de bedrijfsresultaten worden gebracht. Voor het bepalen van deze waardevermindering zijn de volgende factoren van belang:

- a. de aanschaffingsprijs;
- b. de restwaarde;
- c. de levensduur.

Bij het schatten van de levensduur moet niet alleen rekening worden gehouden met de technische levensduur, maar ook met de economische. Een machine kan bijvoorbeeld voor het bedrijf onbruikbaar worden, doordat er een nieuwer, beter en goedkoper type op de markt komt.

Verschillende methoden van afschrijving

Er zijn verschillende methoden van afschrijving toegelaten. Zo mag een vast percentage

van de aanschaffingsprijs worden gekozen. De afschrijvingen zijn dan ieder jaar hetzelfde. Het verloop is zeer regelmatig. Een andere methode is, dat afgeschreven wordt een vast percentage van de boekwaarde. Deze methode geeft het resultaat, dat de bedragen van de afschrijvingen het eerste jaar het hoogst zijn, doch elk jaar minder worden. In het bijzonder bij bedrijfsmiddelen die de eerste jaren het meest in waarde verminderen, is deze methode aan te bevelen.

Voorbeeld:

De aanschaffingsprijs van een machine bedraagt f 30.000, de levensduur 10 jaar en de restwaarde f 1500.

	<i>Afschr. 10 % v/d aansch.- prijs</i>	<i>Afschr. 25% v/d boek- waarde</i>
<i>Aanschaffingsprijs</i>	f 30.000,—	f 30.000,—
<i>Afschr. 1e jaar over f 30.000 minus f 1500 restwaarde</i> ..	f 2.850,—	f 7.500,—
<i>Boekwaarde einde 1e jaar</i> ..	f 27.150,—	f 22.500,—
<i>Afschrijving 2e jaar</i>	f 2.850,—	f 5.625,—
<i>Boekwaarde einde 2e jaar</i> ..	f 24.300,—	f 16.875,—
<i>Afschrijving 3e jaar</i>	f 2.850,—	f 4.218,75
<i>Boekwaarde einde 3e jaar</i> ..	f 21.450,—	f 12.656,25
<i>Afschrijving 4e jaar</i>	f 2.850,—	f 3.164,06
<i>Boekwaarde einde 4e jaar</i> ..	f 18.600,—	f 9.492,19
<i>Afschrijving 5e jaar</i>	f 2.850,—	f 2.373,05
<i>Transporteren</i>	f 15.750,—	f 7.119,14

	Transport	f 15.750,—	f 7.119,14
Boekwaarde einde 5e jaar ..	f 15.750,—	f 7.119,14	
Afschrijving 6e jaar	f 2.850,—	f 1.779,78	
Boekwaarde einde 6e jaar ..	f 12.900,—	f 5.339,36	
Afschrijving 7e jaar	f 2.850,—	f 1.334,84	
Boekwaarde einde 7e jaar ..	f 10.050,—	f 4.004,52	
Afschrijving 8e jaar	f 2.850,—	f 1.001,13	
Boekwaarde einde 8e jaar ..	f 7.200,—	f 3.003,39	
Afschrijving 9e jaar	f 2.850,—	f 750,85	
Boekwaarde einde 9e jaar ..	f 4.350,—	f 2.252,54	
Afschrijving 10e jaar	f 2.850,—	f 563,13	
Boekwaarde einde 10e jaar	<u>f 1.500,—</u>	<u>f 1.689,41</u>	

Zoals uit deze opstelling blijkt, is na 10 jaar bij beide systemen een nagenoeg gelijke restwaarde aanwezig. Bij de afschrijving op basis van boekwaarde wordt echter de top veel sneller afgeschreven.

Andere afschrijvingssystemen komen zelden voor.

Indien men eenmaal een afschrijvings-systeem heeft gekozen, moet men de gekozen methode ook consequent toepassen. Slechts indien zulks door bijzondere omstandigheden wordt gerechtvaardigd, mag men op een ander systeem overgaan.

Indien u, ten aanzien van een bepaald object, een afschrijvingssysteem hebt gevolgd en u komt later tot de conclusie, dat het tempo van de afschrijving te laag is, omdat u de

levensduur te hoog schatte, mag u deze fout corrigeren in het jaar waarin u de fout ontdekte.

Voorbeeld:

U koopt een machine, kostprijs f 25.000. De restwaarde schat u op f 1000, terwijl u de levensduur schat op 12 jaar.

Afschrijvingssysteem: vast percentage van de aanschaffingsprijs. Afschrijvingsbedrag per jaar is f 2000.

Na 5 jaar zal de boekwaarde van de machine gedaald zijn tot f 15.000. Nu komt u tot de ontdekking, dat de machine niet nog 7 jaar, maar ten hoogste 5 jaar zal meegaan. De boekwaarde is thans f 15.000; de restwaarde kan op f 1000 worden geschat. In de komende 5 jaar moet dan nog f 14.000 worden afgeschreven, dit is f 2800 per jaar.

Na het 5e jaar wijzigt u dus het jaarlijkse afschrijvingsbedrag van f 2000 in f 2800.

U kunt van hetgeen hier als uitzondering is voorgesteld een regel maken: de afschrijving elk jaar weer opnieuw vaststellen onafhankelijk van de afschrijving, in vorige jaren toegepast.

Elk jaar schat u opnieuw de tijd die het object nog zal meegaan, en de restwaarde.

De afschrijving kunt u dan berekenen volgens de formule:

$$\text{afschrijving} = \frac{\text{boekwaarde begin v/h jaar} - \text{minus restwaarde}}{\text{aantal jaren dat het object nog zal meegaan}}$$

Voorbeeld:

De nieuw aangekochte machine heeft een kostprijs van *f* 20.000. Aantal gebruiksjaren schat u op 10, de restwaarde op *f* 2000. Afschrijving eerste jaar is dus:

$$\frac{f\ 20.000 - f\ 2000}{10} = f\ 1800.$$

De boekwaarde na het einde van het eerste jaar is dus *f* 18.200. U gaat thans opnieuw het aantal jaren schatten, dat u de machine nog zult kunnen gebruiken. Dit blijkt niet te zijn 9, doch slechts 7. Ook de restwaarde is lager te schatten en wel *f* 1400.

Afschrijving 2e jaar dus volgens onze formule:

$$\frac{f\ 18.200 - f\ 1400}{7} = \frac{f\ 16.800}{7} = f\ 2400.$$

Percentage van afschrijving:

Uit het voorgaande zult u wel begrepen hebben, dat het niet mogelijk is vaste percentages van afschrijving te geven al naar gelang het object. Zeer in het algemeen zijn de volgende richtlijnen op te stellen:

Machines en inventaris:

Levensduur varieert zeer. Bij het bepalen

van de percentages van afschrijving ga men meestal uit van een levensduur van 10 jaar.

Onroerende goederen:

Afschrijving op woon- en winkelpanden is in de regel gebaseerd op een levensduur van 50 jaar. Percentage van afschrijving: dus 2% van de aanschaffingsprijs.

De afschrijving op fabrieksgebouwen wordt in de praktijk wel hoger gesteld en wel op 3% tot 5%.

Alleen op gebouwen mag worden afgeschreven, niet op grond.

Goodwill:

Op de goodwill waarvoor betaald is, en die dus op de balans is geactiveerd, mag worden afgeschreven. De duur van de afschrijving wordt in sterke mate beïnvloed door de aard van het bedrijf of beroep. Hoe sterker de goodwill gebonden is aan de persoon die het beroep of bedrijf uitoefent, in des te korter tijdsverloop kan men de goodwill afschrijven.

Zo is het o.i. acceptabel een dokters- of advocatenpraktijk in 3 jaar af te schrijven. Voor een winkelbedrijf zouden wij een iets langere termijn willen nemen, bijvoorbeeld 5 jaar. Naar onze mening is de uiterste termijn, waarbinnen een goodwill afgeschreven moet zijn, te stellen op 10 jaar.

Verbouwingen aan gehuurde panden:

In de praktijk geeft nogal eens moeilijkheden de vraag in welk tijdsverloop de aan een gehuurd (winkel)pand aangebrachte verbouwingen mogen worden afgeschreven. Een vraag die voor de belastingplichtige in het bijzonder van belang is, indien het huurcontract voor korte tijd is gesloten, dan wel aan de huurovereenkomst een opzeggingstermijn is verbonden. In een dergelijk geval toch is de belastingplichtige geneigd de verbouwing in een zeer kort tijdsverloop geheel af te schrijven, omdat slechts voor korte tijd zekerheid ten aanzien van de beschikking over het pand bestaat. De inspecteurs der belasting nemen over het algemeen een veel strakker standpunt in, menen dat het nog wel los zal lopen en willen de afschrijvingsduur veel langer stellen.

De Hoge Raad heeft in deze materie een interessante uitspraak gedaan. Hierbij werd beslist, dat bij het schatten van de gebruiksduur (deze bepaalt immers het tempo van de afschrijving) rekening moet worden gehouden niet met de gebruiksduur in het algemeen, doch met de gebruiksduur in het bedrijf van de belastingplichtige. Bij het bepalen van de afschrijving op verbouwingskosten mag men er dus rekening mee houden, dat het pand voor korte tijd gehuurd is.

Versnelde afschrijving:

Voor bedrijfsmiddelen die in de jaren 1950 tot en met 1957 aangeschaft of besteld zijn bestaat de mogelijkheid van versnelde afschrijving, dat wil zeggen men mag een gedeelte van de aanschaffingsprijs eerder, in een vroeger jaar dus, afschrijven dan men normaliter zou doen. Dit gedeelte is groot $1/3$ van de aanschaffingsprijs. Met deze $1/3$ kan men dus manoeuvreren. Men mag dit bedrag in een volkomen willekeurig jaar ten laste van de winst brengen, mits vervroegd.

De praktische toepassing van de versnelde afschrijving vindt aldus plaats: de aankoopprijs wordt gesplitst in $1/3$ gedeelte en $2/3$ gedeelte; op het $2/3$ gedeelte moet men het normale afschrijvingspercentage toepassen; het $1/3$ gedeelte komt in aanmerking voor versnelde afschrijving. Zolang op dit deel niet de versnelde afschrijving wordt toegepast, moet er de normale afschrijving op worden toegepast. Hoe langer men dus de versnelde afschrijving uitstelt, des te kleiner wordt het bedrag dat versneld kan worden afgeschreven.

Voorbeeld: een bedrijfsmiddel, met een aankoopprijs van f 30.000 en een restwaarde van 0, heeft een levensduur van 10 jaar.

2/3 ged.	f 20.000	
afschrijving 1e jaar (normaal)	f 2.000	
	<u>f 18.000</u>	
afschrijving 2e jaar (normaal)	f 2.000	
	<u>f 16.000</u>	
afschrijving 3e jaar (normaal)	f 2.000	
	<u>f 14.000</u>	
enz.		
1/3 ged.	f 10.000	totaal f 30.000
normaal	f 1.000	totaal f 3.000
	<u>f 9.000</u>	totaal f 27.000
normaal	f 1.000	
vervroegd	f 8.000	totaal f 11.000
	<u>f —</u>	totaal f 16.000
	<u>f —</u>	totaal f 2.000
		<u>f 14.000</u>

Voor bedrijfsmiddelen welke na 1 november 1955 zijn aangeschaft of besteld, is de versnelde afschrijving zogenaamd getemporeerd, dat wil zeggen dat men op het 1/3 gedeelte van de aanschaffingsprijs *per jaar* niet meer mag afschrijven dan 10 % van de totale aanschaffingsprijs. Het 1/3 gedeelte van de kostprijs, hetwelk voor versnelde afschrijving in aanmerking komt, kan dus op zijn snelst in ruim 3 jaar worden „opgebruikt”. De afschrijving heeft dan het volgende verloop:

2/3 ged.	f 20.000	
afschrijving 1e jaar	f 2.000	
	<u>f 18.000</u>	
afschrijving 2e jaar	f 2.000	
	<u>f 16.000</u>	
afschrijving 3e jaar	f 2.000	
	<u>f 14.000</u>	
afschrijving 4e jaar	f 2.000	
	<u>f 12.000</u>	
afschrijving 5e jaar	f 2.000	
	<u>f 10.000</u>	
1/3 ged.	f 10.000	totaal f 30.000
10 % aankooppr. ..	f 3.000	totaal f 5.000
	<u>f 7.000</u>	totaal f 25.000
10 % aankooppr. ..	f 3.000	totaal f 5.000
	<u>f 4.000</u>	totaal f 20.000
	<u>f 3.000</u>	totaal f 5.000
	<u>f 1.000</u>	totaal f 15.000
restant	f 1.000	totaal f 3.000
	<u>f —</u>	totaal f 12.000
		<u>f 2.000</u>
		<u>f 10.000</u>

Vóór 1 november 1955 was deze temporisering reeds bekend. Zij gold toen namelijk reeds voor bepaalde bedrijfsmiddelen, te weten personenauto's, kantoorinventaris en onroerende goederen, uitgezonderd nieuwe fabrieksgebouwen.

4. Voorwerpen van geringe waarde

Sommige bedrijfsmiddelen mag men in eens op de onkostenrekening boeken. Activeren en afschrijven over lange termijn is dan overbodig. Men schrijft als het ware op het object in het eerste jaar 100 % af.

Deze mogelijkheid bestaat echter alleen voor voorwerpen van geringe waarde. Of een voorwerp van geringe waarde is, wordt mede bepaald door de omvang van het bedrijf. Zo zal een winkelier, die een telmachine of kassa van f 600 koopt, deze niet in eens als onkosten mogen boeken. Een groot bedrijf zal dit echter wel zijn toegestaan.

5. Vormen van reserves

Het vormen van reserves ten laste van de winst — en hiermee bedoelen wij eigenlijke reserves, reserves dus die geen schulden of verplichtingen voorstellen en evenmin zijn te beschouwen als waardecorrecties van actiefposten, is toegestaan voor:

1. een z.g. reserve tot gelijkmatige verdeling van kosten en lasten;
2. een z.g. reserve assurance eigen risico.

De reserve tot gelijkmatige verdeling van kosten en lasten. Deze reserve is speciaal bedoeld voor de kosten die geregeld eenmaal in een aantal jaren worden gemaakt. Hierbij valt in het bijzonder te denken aan

onderhoudskosten, revisiekosten, enz., die eens in de zoveel jaren worden gemaakt voor onderhoud, enz. van schepen, onroerende goederen, machines e.d.

Ook de kosten voor een reclamecampagne, die bijvoorbeeld eens in de drie jaren gevoerd wordt, vallen hieronder.

Jaarlijks mag ten laste van de winst een bedrag worden gereserveerd. De eenmaal in de zoveel jaren te maken kosten worden van deze reserve afgeboekt. Het jaarlijks aan de reserve toe te voegen bedrag moet dus zo groot zijn, dat de kosten waarvoor deze reserve bestemd is, inderdaad uit de reserve voldaan kunnen worden. Het jaarlijks te reserveren bedrag mag echter weer niet zo groot zijn, dat de reserve aangroeit tot een hoger bedrag dan nodig is. In het jaar waarin de kosten worden gemaakt, zal de reserve dus geheel of vrijwel geheel verdwijnen, terwijl zij in de volgende jaren geleidelijk zal aangroeien totdat er weer een jaar van kosten komt.

De assurance eigen risico. Deze reserve kan men beschouwen als een verzekering in eigen beheer. Een bedrijf met een veelheid van gelijksoortige objecten (schepen, auto's en dergelijke objecten die men gewoonlijk verzekert) kan deze verzekering als het ware bij zichzelf sluiten. Men brengt dan jaarlijks ten laste van de winst een bedrag, even groot als de premie die men bij verzekering

aan een verzekeringsmaatschappij zou moeten betalen. Uit deze bedragen vormt men een reserve. Wordt de schade waarvoor de reserve gevormd is, geleden, dan wordt deze schade van de reserve afgeboekt.

6. *De vervangingsreserve*

Indien een bedrijfsmiddel door een ongeval, brand, onteigening e.d. — in het algemeen dus gevallen van onvrijwillig bezitsverlies — verloren gaat, zal men in het merendeel van deze gevallen een schadevergoeding ontvangen. In het geval van brand bijvoorbeeld van een verzekeringsmaatschappij, in geval van onteigening van de overheid.

Indien nu de ontvangen schadevergoeding lager is dan de boekwaarde van het verloren gegane object, is er een verlies, dat natuurlijk ten laste van de verlies-en-winstrekening mag worden gebracht.

Het komt echter vaker voor, dat de schadevergoeding hoger is dan de boekwaarde. Aldus ontstaat er een „winst”. Deze winst heeft u niet op de verlies-en-winstrekening te verantwoorden, maar kunt u belastingvrij reserveren, indien en zolang u ten minste het plan koestert om hetgeen verloren is gegaan te vervangen.

Een gevormde reserve wordt opgeheven, doordat zij wordt afgeboekt van de kostprijs van het vervangende bedrijfsmiddel, zodra dit is aangekocht.

De reserve moet aan de winst worden toegevoegd, indien men op een gegeven ogenblik zijn aanvankelijk voornemen om tot heraanwinst over te gaan, laat varen.

7. *Loon van kinderen*

Als kinderen in het bedrijf van de ouders werkzaam zijn, mag ten laste van de winst loon worden uitgekeerd, aangenomen althans, dat de kinderen in loondienst werkzaam zijn. Het is hierbij onverschillig of de kinderen meerderjarig of minderjarig zijn.

Ten aanzien van kinderen die in het bedrijf van de ouders werken en nog met de ouders in gezinsverband samen leven, is het vaak moeilijk uit te maken, of hetgeen deze kinderen genieten in de vorm van kost, inwoning en zakgeld, door hen genoten wordt op grond van het gezinsverband dan wel op grond van een dienstbetrekking. Slechts in het laatste geval mogen de ouders op hun winst een aftrek toepassen. De fiscus heeft enkele praktische richtlijnen gegeven:

1. Een dienstverband wordt slechts aangenomen ten aanzien van kinderen van 16 jaar of ouder.
2. Indien de kinderen hun voor arbeid beschikbare tijd niet grotendeels besteden voor studie of opleiding voor een beroep, wordt het bestaan van een dienstverband steeds aangenomen. De kinderen moeten dan echter in het bedrijf werkzaamheden verrich-

ten, waarvoor anders een vreemde kracht zou zijn aangetrokken, terwijl zij niet meer loon mogen ontvangen dan een vreemde kracht zou genieten.

3. Ten aanzien van kinderen wier tijd grotendeels besteed wordt voor studie en die overigens in het bedrijf werken, geldt hetzelfde, met dien verstande dat per kind niet meer dan *f* 400 in mindering van de winst mag worden gebracht.

De aftrekbaarheid van het loon voor kinderen (ook minderjarige) schept belangrijke mogelijkheden voor belastingbesparing.

Voorbeeld: Een belastingplichtige heeft twee nog bij hem inwonende kinderen in loondienst in zijn bedrijf werkzaam. (Deze kinderen zijn ouder dan 17 jaar, zodat geen kinderaftrek wordt genoten.) De belastingplichtige valt in tariefgroep II. Zijn inkomen, waaronder begrepen de winst vóór aftrek van het loon aan de kinderen betaald, bedraagt *f* 10.000, waarover hij aan belasting verschuldigd zou zijn *f* 1603.

Aan ieder van de kinderen wordt *f* 50 per maand betaald en daarnaast kost en inwoning. Dit laatste moet per maand gewaardeerd worden op *f* 65 per maand.

In totaal komt dus in aftrek $2 \times 12 \times f 115 = f 2760$. Het belastbaar inkomen van de vader wordt dan *f* 7240, verschuldigde belasting *f* 914. Over het loon van de kinderen

is geen loonbelasting verschuldigd, zoda een besparing wordt verkregen van *f* 689.

8. Autokosten

Een auto die voor bedrijf of beroep wordt gebruikt, zal in de regel ook wel voor zuiver privé-ritten worden gebezigd. De kosten hebben dan een gemengd karakter, dat wij zeggen gedeeltelijk zijn zij te beschouwen als bedrijfskosten, gedeeltelijk als privé-uitgaven.

De totale autokosten moeten dus gesplitst worden, hetgeen in de regel niet zo gemakkelijk is. In de wet is daarom voorgeschreven, dat van de totale kosten van een auto die zowel voor zakelijke als voor privé-doel-einden wordt gebruikt, ten minste 10 % van de catalogusprijs als privé-uitgaven wordt aangemerkt.

Om deze regel te kunnen toepassen, moeten dus weten:

- 1e. de totale kosten van de auto (dus benzine, olie, stalling, verzekering, afschrijving, enz.);
- 2e. de catalogusprijs van de auto.

Voorbeeld: De totale kosten van een auto bedragen in een jaar *f* 3600. De nieuwprijs van de auto is *f* 7500. Van de kosten moet dus *f* 750 als privé worden aangemerkt en *f* 2850 als bedrijfskosten.

Nu het privé-gebruik op die wijze wordt vastgesteld, doet men er goed aan *alle* kosten van de auto als bedrijfskosten te boeken (dus ook de autokosten op vakantie e.d.).

Bij het opmaken van de balans en verlies-en-winstrekening vermindert men eenvoudig de ten laste van het bedrijf geboekte kosten met 10 % van de catalogusprijs. Aldus kan het privé-gebruik op eenvoudige wijze worden vastgesteld, terwijl de inspecteur tevens op eenvoudige wijze kan controleren, of de wet juist is toegepast.

Opgemerkt zij nog, dat het privé-gebruik wordt gesteld op ten minste 10 % van de catalogusprijs. Indien de inspecteur kan bewijzen — hetgeen overigens niet spoedig het geval zal zijn —, dat het werkelijke privé-gebruik meer is, mag hij het privé-gebruik ook hoger stellen.

De verhoging van het inkomen met 10 % van de catalogusprijs van de auto behoeft niet te worden toegepast, indien de kosten van privé-gebruik op zichzelf beschouwd niet een aanmerkelijk groot bedrag uitmaken, en de kosten van het privé-gebruik minder zijn dan 10 % van de totale autokosten.

9. *Uitgaven voor liefdadige doeleinden*

Uitgaven voor liefdadige doeleinden mogen in het algemeen niet als bedrijfskosten worden aangemerkt. Alleen dan is het mogelijk

deze uitgaven ten laste van het bedrijf te brengen, indien zij tevens een zakelijk karakter dragen. Het feit van de schenking moet door bedrijfsbelangen zijn ingegeven. De schenking moet zijn oorzaak vinden in het bedrijf van de ondernemer en niet in diens persoon.

De schenking moet dus gedaan zijn om bijvoorbeeld de goede naam van het bedrijf te bevorderen uit reclame-overwegingen e.d.; het bedrijf moet belang hebben bij het begiftigde doel, enz.

Factoren van belang zijn natuurlijk ook de grootte en de standing van het bedrijf.

Zie voor aftrek van giften, die geen zakelijk karakter hebben, hoofdstuk VIII.

10. *Ziekte- en ongevallenverzekering*

De premies voor ziekte- en ongevallenverzekering voor de ondernemer zelf kunnen als bedrijfskosten worden geboekt, indien de verzekering gesloten is uitsluitend ter dekking van bedrijfsrisico's; indien dus uitsluitend wordt verzekerd tegen schaden (ziekten) e.d. uit het bedrijf of beroep voortvloeiende. De premie voor een *algemene* ongevallen- of ziekteverzekering kan dus niet als bedrijfskosten worden afgetrokken.

11. *Aankoopkosten onroerend goed*

Volgens de jurisprudentie van de Hoge Raad mogen de kosten die vallen op de aankoop van onroerende goederen, niet in eens in het

jaar van aankoop als onkosten worden afgeboekt.

Ten aanzien van landbouwgronden en opstallen is door de minister uitdrukkelijk goedgekeurd, dat de bij de aankoop gemaakte kosten worden afgeschreven in een tijdsverloop van 5 jaar. Naar onze mening zal er geen bezwaar tegen bestaan deze gedragslijn ook te volgen ten aanzien van onroerende goederen die tot een ander bedrijf dan landbouwbedrijf behoren.

De kosten, gemaakt bij het afsluiten van een hypothecaire geldlening, ten behoeve van het bedrijf gesloten, kunnen geboekt worden ten laste van het jaar waarin de lening is gesloten.

Toegestaan is ook deze kosten te verdelen over zoveel jaren als de lening bestemd is te lopen. De boete die bij vervroegde aflossing van de hypothecaire (bedrijfs)schuld wordt betaald, kan zonder bezwaar als onkosten worden geboekt.

12. *Kosten inwonend personeel*

Ten aanzien van personeel dat bij de ondernemer inwoont — hetgeen op het platteland nogal eens voorkomt —, mag als onkosten worden geboekt het loon in geld en het loon in natura.

De waarde van het loon in natura — de kost

en inwoning — laat zich moeilijk bepalen. De uitgaven voor kost e.d. worden toch in het algemeen niet gescheiden gehouden van de huishoudelijke uitgaven van de ondernemer zelf.

Van de zijde van de inspecties zal er daar om weinig bezwaar tegen bestaan, indien de ondernemer voor het bepalen van de waarde van kost en inwoning dezelfde waardering aanhoudt, die voor de werknemer geldt voor de berekening van de in te houden loonbelasting (zie tabel op blz. 40 en 41).

Worden de kost en inwoning of de maaltijd behalve aan de werknemer, tevens verstrekt aan diens gezinsleden, dan wordt de waarde zoals die in de tabel is aangegeven, verhoogd en wel

- a. voor de echtgenote met 80 %;
- b. voor ieder kind, dat aan het begin van het jaar jonger was dan 14 jaar, met 30 %;
- c. voor oudere kinderen met 50 %.

Vorenstaande bedragen kan de ondernemer als norm nemen bij het berekenen van hetgeen hij als onkosten moet boeken voor de kost en inwoning van zijn werknemers.

Zijn de kosten van de ondernemer in werkelijkheid hoger, dan mag het hogere bedrag worden afgetrokken.

Als het loon in geld bedraagt:

		kost en inwoning
per jaar	f 5.340,— of minder	780,—
meer dan	f 5.340,—	1.092,—
per maand ..	f 445,— of minder	65,—
meer dan	f 445,—	91,—
per week	f 102,— of minder	15,—
meer dan	f 102,—	21,—
per dag	f 17,— of minder	2,50
meer dan	f 17,—	3,50

13. *Vrijstelling overdrachtswinst*

Van de winst welke wordt behaald bij overdracht of liquidatie van een bedrijf, is vrijgesteld een bedrag van f 7.500. Wordt een gedeelte van een bedrijf geliquideerd of overgedragen, dan is een evenredig gedeelte van f 7.500 vrijgesteld.

V. Aftrekposten t.a.v. salarissen, opbrengsten van op zichzelf staande werkzaamheden, vermogensinkomsten, enz.

1. *Inleiding*

De aftrekposten die rechtstreeks betrekking hebben op de inkomsten uit bovengenoemde bronnen van inkomen, worden kosten van

dan is de waarde van:

volle kost	warme maaltijd	koffie- maaltijd	ontbijt
560,—	280,—	140,—	140,—
812,—	406,—	203,—	203,—
46,80	23,40	11,70	11,70
67,60	33,80	16,90	16,90
10,80	5,40	2,70	2,70
15,60	7,80	3,90	3,90
1,80	0,90	0,45	0,45
2,60	1,30	0,65	0,65

verwerving genoemd. Als kosten van verwerving worden beschouwd de kosten die gemaakt moeten worden tot inning, behoud en verwerving van de opbrengsten, zomede de op die opbrengsten rustende lasten. Meestal maakt men een splitsing tussen de kosten die men maakt ten behoeve van een bron van inkomen en de kosten die gemaakt worden tot verwerving van de inkomsten zelf. Alleen de laatste categorie komt voor aftrek in aanmerking. Uit het vervolg blijkt, dat deze scheiding niet altijd opgaat.

Zo zijn *niet* aftrekbaar de aankoopkosten van een onroerend goed, de studiekosten die men maakt om een betere betrekking te krijgen. Daarentegen *wel* aftrekbaar de kosten van onderhoud van het huis, de zakelijke lasten op het huis drukkende.

Met de kosten tot behoud van de inkomsten

worden bedoeld de kosten die men maakt om te voorkomen, dat een bron van inkomen achteruitgaat en minder inkomsten gaat geven, kosten dus die men maakt om de bron in goede staat te houden.

Het maken van een splitsing tussen de kosten die gemaakt worden ten behoeve van een bron van inkomen en de kosten gemaakt ten behoeve van de inkomsten zelf, is vaak niet gemakkelijk.

In het algemeen kan men wel zeggen, dat uitgaven die geregeld terugkeren, tot de kosten van verwerving behoren, terwijl eenmalige uitgaven niet aftrekbaar zijn.

Zo is de jaarlijks te betalen erfpacht aftrekbaar. Koopt men de erfpachtscanon af door betaling van een bedrag in eens, dan is deze som in eens niet aftrekbaar. Het spreekt vanzelf, dat uitgaven die vergoed worden — bijvoorbeeld door de werkgever — in geen geval mogen worden afgetrokken.

2. *Tijdstip van aftrek*

De uitgaven die voor aftrek in aanmerking komen, zijn aftrekpost in het jaar, waarin

- a. de kosten betaald of verrekend zijn, of
- b. door de belastingplichtige ter beschikking zijn gesteld, of
- c. rentedragend zijn geworden.

Anders dan bij de bedrijfs- of beroepswinst het geval was, zijn de kosten dus niet altijd aftrekbaar in het jaar waarop zij betrekking hebben (erfpacht, grondbelasting, enz.) of in het jaar waarin de verplichting tot de uitgave is ontstaan.

3. *Kosten van dienstbetrekking*

Algemeen

Als kosten van verwerving van de opbrengst van dienstbetrekking zijn te beschouwen contributies van vakverenigingen, aanschaffingskosten van gereedschap en beroepskleding. Voorts abonnementen op vaktijdschriften, kosten van vakliteratuur, enz.

Indien men meer dan één dienstbetrekking vervult op verschillende plaatsen, zullen reiskosten gemaakt moeten worden. Deze reiskosten zijn natuurlijk aftrekbaar.

De kosten van een dienstbetrekking worden, indien zij minder zijn dan *f* 100, automatisch tot *f* 100 verhoogd. Op de opbrengst uit dienstbetrekking wordt dus automatisch altijd *f* 100 in mindering gebracht. Dit geldt ook voor pensioen, aangezien pensioen te beschouwen is als opbrengst van dienstbetrekking.

Aangezien de aftrek van verwervingskosten in het verleden vaak aanleiding heeft gegeven tot een — in verband met bewijsmoeilijkheden — vaak onbevredigende strijd tus-

sen de fiscus en de belastingplichtige, is er een soepele regeling gemaakt.

Deze regeling houdt in, dat de belastingplichtige die kan *bewijzen* dat hij meer dan *f* 100 verwervingskosten heeft — reiskosten hier niet onder begrepen — automatisch 5 % van zijn salaris — met een maximum van *f* 600 — als verwervingskosten mag aftrekken. Boven deze 5 % mag hij de werkelijk gemaakte reiskosten aftrekken. Zulks ongeacht of zijn werkelijke kosten misschien minder zijn. Nodig is alleen, dat hij kan bewijzen, dat de werkelijke kosten meer dan *f* 100 zijn.

Voorbeeld: Iemand met een inkomen van *f* 10.000 kan bewijzen, dat hij naast zijn reiskosten van *f* 200 bovendien *f* 105 kosten van verwerving heeft. Hij mag nu aftrekken 5 %, d.i. $f\ 500 + f\ 200 = f\ 700$ in plaats van $f\ 105 + f\ 200$.

Reiskosten:

Reiskosten die in verband met de vervulling van één dienstbetrekking worden gemaakt, zijn niet altijd aftrekbaar. In een arrest over de aftrek van reiskosten besliste de Hoge Raad, dat slechts de kosten aftrekbaar zijn, die

- 1e. uitsluitend door de vervulling en de aard van de dienstbetrekking worden veroorzaakt;
- 2e. behalve door de aard van de dienstbe-

trekking ook worden veroorzaakt door het persoonlijk leven van de belastingplichtige, indien de kosten onvermijdelijk zijn en het gevolg zijn van een algemeen werkende omstandigheid.

Zo zijn aftrekbaar:

1. De reiskosten van een handelsreiziger.
2. De reiskosten van de gehuwde vrouw die een betrekking vervult in een andere plaats dan waar zij woont en waar haar man zijn betrekking vervult.
3. De reiskosten die iemand maakt, omdat hij op de plaats waar hij werkt, geen woning kan krijgen ten gevolge van de woningschaarste.
4. De reiskosten van arbeiders, indien die kosten uit de aard van het beroep voortvloeien, zoals het geval kan zijn bij arbeiders die gewoonlijk slechts korte tijd achtereen bij dezelfde werkgever in dienst zijn en wier beroep medebrengt, dat zij nu eens in deze, dan weer in een andere gemeente hun arbeid verrichten.

Niet aftrekbaar zijn bijvoorbeeld de reiskosten die iemand maakt, omdat hij voor zijn genoegen op een andere plaats woont dan waar hij werkt.

De algemene formule van de Hoge Raad kan men behalve op reiskosten, ook op andere kosten toepassen.

Verhuiskosten:

Indien een belastingplichtige als gevolg van het aanvaarden van een nieuwe betrekking moet verhuizen, kunnen de noodzakelijke verhuiskosten als kosten van verwerving worden beschouwd.

Een ambtenaar die overgeplaatst wordt, zal verhuiskosten moeten maken. Hij ontvangt een kostenvergoeding, doch deze zal onvoldoende zijn om de werkelijk gemaakte kosten te dekken. Hetgeen uit eigen zak betaald is, mag de ambtenaar als kosten van verwerving aftrekken. Het is hierbij onverschillig, of de overplaatsing al dan niet op eigen verzoek geschiedt.

Studiekosten:

Studiekosten kunnen in de regel niet worden afgetrokken. Deze kosten worden over het algemeen gemaakt tot verbetering van een bron van inkomen en niet tot behoud van de inkomsten zelf.

Enkele voorbeelden uit de rechtspraak:

1. Studiekosten gemaakt tot het verwerven van een betere positie zijn niet aftrekbaar.
2. Studiekosten die een werknemer moet maken om de hem door zijn werkgever opgedragen werkzaamheden naar behoren te kunnen verrichten, zijn wel aftrekbaar.

3. Studiekosten die aan een ambt zijn verbonden en door de uitoefening van dat ambt zakelijk worden meegebracht, zijn aftrekbaar.

4. Aftrek van studiekosten, door een onderwijzer gemaakt tot het verkrijgen van een nieuwe akte, is niet mogelijk.

5. De kosten van een reis naar Engeland, die een leraar in het Engels gemaakt heeft om de vaardigheid in de Engelse taal en correcte uitspraak te behouden, kunnen als beroepskosten worden aangemerkt.

4. *Onkosten onroerend goed*

Aftrekbaar zijn de onderhoudskosten, de zakelijke lasten (grond-, straatbelasting, erfpacht, enz.), kosten van verzekering en inningskosten, benevens afschrijving.

De afschrijving op woonhuizen is gefixeerd op 15 % van de huurwaarde. In de afschrijving op andere onroerende goederen dan woonhuizen is men vrijer. Een redelijk percentage zal zijn toegelaten, bijvoorbeeld 2 % van de aanschaffingsprijs.

Onder onderhoudskosten zijn te verstaan de kosten die men maakt om het onroerend goed in zijn oorspronkelijke staat te behouden, bijvoorbeeld de kosten van schilderwerk van een verveloos geworden pand; de kosten van een nieuwe ketel van een centrale-verwarmingsinstallatie, indien de oude

ketel versleten is. Iemand die een pand in verwaarloosde toestand koopt en dit geheel laat opschilderen en opknappen, zal al deze kosten als onderhoudskosten mogen beschouwen.

Niet als onderhoudskosten zijn te beschouwen de kosten die men maakt om het pand in een betere toestand te brengen dan waarin het vroeger verkeerde. Bijvoorbeeld kosten van aanleg van een centrale verwarming in een pand waar voorheen geen centrale verwarming aanwezig was. Ook kosten van verandering zijn niet aftrekbaar.

Erfpacht is aftrekbaar. Koopt men de erfpachtscanon af door betaling van een som in eens, dan is deze afkoopsom als kapitaalsuitgave aan te merken en dus niet aftrekbaar.

Hypotheekrente is aftrekbaar, eveneens de kosten van de hypotheekakte enz., indien althans het opnemen van de geldlening in verband staat met de opbrengsten van het onroerend goed. Ontbreekt dit verband, dan zullen de kosten als persoonlijke verplichtingen (zie hierna) afgetrokken moeten worden.

5. *Kosten in verband met effectenbezit*

Aftrekbaar zijn de kosten van de bank bij het afrekenen van coupons en dividenden. Niet aftrekbaar is de ingehouden dividend-

belasting. Deze belasting is een voorheffing van de inkomstenbelasting, zoals ook loonbelasting een voorheffing is.

Aftrekbaar zijn de kosten van safehuur, bewaarloon van de bank, verwisselingskosten. Niet aftrekbaar zijn de aan- en verkoopkosten.

VI. *Aftrekposten die niet in verband staan met bepaalde inkomsten*

De in dit hoofdstuk te bespreken aftrekposten staan niet in verband met bepaalde aanwijsbare inkomsten. Zij worden daaronder — volgens het schema van hoofdstuk III — in mindering gebracht op het totaal van de netto-opbrengsten van de verschillende bronnen van inkomsten (het onzuiver inkomen dus).

Deze aftrekposten zijn te verdelen in twee groepen:

1. de onverrekenende verliezen;
2. de persoonlijke verplichtingen.

1. *De onverrekenende verliezen*

In het voorgaande zagen we, dat we om tot het zuiver inkomen te kunnen komen, eerst moesten optellen de netto-inkomsten van de verschillende bronnen van inkomen. Het

totaal, dat we onzuiver inkomen noemen, kan negatief zijn. Dit negatief onzuiver inkomen kan op verschillende manieren worden gecompenseerd. De volledige regeling van de verliescompensatie luidt:

1. In de eerste plaats wordt verrekend het nog niet verrekende verlies uit het bedrijf over de eerste zes jaar na de stichting van het bedrijf. De verliezen geleden in de eerste zes jaren van een bedrijf, zijn onbeperkt compensabel, mits er een volledige boekhouding is en het bedrijf gesticht is na 1 januari 1955.
2. In de tweede plaats wordt verrekend het nog onverrekende verlies van de laatst verlopen zes kalenderjaren.
3. In de derde plaats wordt verrekend het verlies van het *volgende* jaar. Dit is de zogenaamde carry back. Het verlies wordt dus gecompenseerd met de winst van het vorige jaar.

Indien iemand over 1955 een inkomen heeft genoten van f 25.000 en over 1956 een verlies lijdt van f 8.000, zal na het indienen van de aangifte over 1956 de reeds over 1955 opgelegde aanslag verminderen en nader worden vastgesteld op basis van een inkomen van f 17.000. Zou het verlies over 1956 f 30.000 bedragen, dan kan hiervan f 25.000 worden verrekend met het inkomen over 1955. Er blijft dan nog f 5.000 te verrekenen.

Dit kan gebeuren met de inkomsten van de jaren 1957 en volgende (uiterlijk tot en met 1962).

2. De persoonlijke verplichtingen

De wet kent thans vier verschillende soorten aftrekbare persoonlijke verplichtingen:

- a. Pensioenen.
- b. Lijfrenten en andere periodieke uitkeringen die bij de genietter belastbaar zijn.
- c. Interesten van schulden.
- d. Premie voor lijfrenten, premie voor de Algemene Ouderdomswet en premies voor periodieke uitkeringen terzake van ziekte of ongeval.

Voor zover sommige van deze uitgaven in verband staan met bepaalde opbrengsten (bijvoorbeeld interest van een bedrijfs-schuld), moeten zij niet als persoonlijke verplichtingen worden aangemerkt, maar komen zij direct op de betrokken opbrengsten als bedrijfs- of beroepskosten, dan wel als kosten van verwerving in mindering.

De persoonlijke verplichtingen zijn dus uitgaven die niet in verband staan met bepaalde bronnen van inkomen.

De persoonlijke verplichtingen zijn aftrekbaar in het jaar, waarin:

1. zij betaald of verrekend zijn, of
2. door de belastingplichtige ter beschikking zijn gesteld, of

5. rentegevend zijn geworden.

Op elk van de persoonlijke verplichtingen volgt thans een korte toelichting.

a. Pensioenen

Hieronder vallen de pensioenen die men betaalt aan voormalig huispersoneel. Voorts pensioen dat een belastingplichtige betaalt aan voormalig bedrijfspersoneel, indien althans deze belastingplichtige zelf geen bedrijf meer uitoefent. Is dat namelijk wel het geval, dan is het uitbetaalde pensioen bedrijfslast en geen persoonlijke verplichting. Men behoeft zich niet tot de uitbetaling van het pensioen *verplicht* te hebben. Keert men geregeld een bedrag uit zonder dat de genier een *recht* heeft gekregen, dan mogen de uitgekeerde bedragen toch worden afgetrokken.

b. Lijfrenten en andere periodieke uitkeringen

De meest voorkomende periodieke uitkering is wel de echtscheidingsuitkering. Aangezien voor de inkomstenbelasting als ongehuwd worden aangemerkt echtgenoten die duurzaam gescheiden leven, zal de alimentatieuitkering die een man doet aan zijn vrouw, waarvan hij duurzaam gescheiden leeft, aftrekbaar zijn.

Geeft de man bovendien een bijdrage in de opvoedingskosten van de kinderen die ten

huize van de vrouw vertoeven, dan zal hij deze bijdragen niet mogen aftrekken. Onder deze omstandigheden geniet hij meestal wel kinderaftrek.

Niet aftrekbaar zijn de periodieke uitkeringen aan bloed- en aanverwanten in de rechte lijn (ouders, grootouders, kinderen) en in de tweede graad van de zijlijn (broers, zusters, zwagers) behalve wanneer zij tegenwaarde voor een prestatie betekenen.

Zo zal een vader die zich verplicht tot het doen van periodieke uitkeringen aan een zoon, deze uitkeringen niet mogen aftrekken.

c. Interesten van schulden

Hieronder vallen de renten van schulden die niet als bedrijfs- of beroepskosten dan wel als kosten van onroerende goederen kunnen worden afgetrokken.

d. Premies voor lijfrenten, enz.

Premies voor lijfrenteverzekeringen zijn aftrekbaar, doch tot een maximum van f 3.600 per jaar. Hebt u een verzekering die ten dele een lijfrenteverzekering, ten dele een kapitaalverzekering is, dan moet de premie gesplitst worden in een deel dat betrekking heeft op de lijfrente- en een deel dat betrekking heeft op de kapitaalverzekering. Uw verzekeringsmaatschappij kan u opgeven, hoe de premie moet worden gesplitst.

Eveneens aftrekbaar van het inkomen is de premie welke vanaf 1 januari 1957 voor de Algemene Ouderdomswet verschuldigd is.

Ten slotte zijn aftrekbaar de premies voor periodieke uitkeringen, terzake van ziekte en ongeval. Hiermee worden bedoeld de premies voor verzekeringen die bij ziekte of ongeval een regelmatig wederkerende (periodieke) uitkering geven. Geeft een dergelijke verzekering boven de periodieke uitkering ook nog een uitkering van een som in eens, dan dient de totale premie te worden gesplitst. Slechts dat deel van de premie dat betrekking heeft op de periodieke uitkering, is aftrekbaar. De verzekeringsmaatschappij kan opgeven hoe de premie moet worden gesplitst.

3. *Verband tussen de persoonlijke verplichtingen en de kosten van verwerving*

Bij de bespreking van kosten van verwerving van salaristrekkenen zetten wij uiteen, dat indien deze kosten beneden de f 100 bleven, de fiscus automatisch de kosten tot f 100 verhoogde en f 100 als kosten aftrok.

Deze vrijgevigheid van de fiscus wordt echter bij de persoonlijke verplichtingen weer teruggenomen.

De persoonlijke verplichtingen worden namelijk met hetzelfde bedrag verminderd als

waarmee de verwervingskosten van salaris tot f 100 zijn verhoogd.

Voorbeeld:

Salaris	f 6000
Werkelijke kosten	f 40
Te verhogen met	f 60
	<hr/>
	f 100
	<hr/>
	f 5900
Persoonlijke verplichtingen .	f 500
Te verminderen met	f 60
	<hr/>
	f 440
	<hr/>
Zuiver inkomen	f 5460

VII. De buitengewone lasten

Onder buitengewone lasten worden verstaan een aantal — hierna nader te bespreken — uitgaven, die hun oorzaak vinden in de persoon van de belastingplichtige. Deze uitgaven hebben niets te maken met het inkomen van de belastingplichtige. Zij zijn dan ook geen aftrekpost van het inkomen. Maar omdat de belastingplichtige juist door deze uitgaven in een moeilijker betalingspositie geraakt dan andere belastingplichtigen met gelijk inkomen en gelijke gezinsgrootte, geeft de fiscus een belastingvermindering. De verschuldigde belasting wordt berekend alsof de buitengewone last een aftrekpost op het inkomen is.

Voorbeeld: Een belastingplichtige met een inkomen van f 10.000 vallende in tariefgroep III met kinderaftrek voor 3 kinderen, is verschuldigd f 1011.

Hij heeft f 1200 buitengewone lasten. De door hem verschuldigde belasting wordt nu berekend alsof hij een inkomen genoot van f 10.000 — f 1200 = f 8800, waarvoor hij verschuldigd zou zijn f 749. Hem wordt dus een belastingvermindering verleend van f 262.

Het aanslagbiljet vermeldt als vastgesteld inkomen f 10.000 en als belastingbedrag f 749. In een bijlage, aan het aanslagbiljet vastgehecht, deelt de inspecteur mee, dat bij het berekenen van de verschuldigde belasting rekening is gehouden met f 1200 buitengewone lasten in verband waarmee een belastingvermindering van f 262 is verleend.

Wat zijn buitengewone lasten?

Als buitengewone lasten worden beschouwd:

1. uitgaven voor levensonderhoud van eigen, aangehuwde en pleegkinderen voor wie geen kinderaftrek wordt genoten;
2. uitgaven van levensonderhoud van andere bloed- en aanverwanten in de rechte lijn en in de tweede graad der zijlijn;
3. uitgaven terzake van ziekte, invaliditeit, sterfgeval en dergelijke uitgaven ten be-

hoeve van de belastingplichtige zelf, zijn echtgenote of ten behoeve van andere personen die onder 1 en 2 zijn genoemd.

Met de buitengewone lasten houdt de fiscus alleen rekening, indien ze in totaal een minimumbedrag te boven gaan.

Dit minimumbedrag is gesteld op 6 % van het zuiver inkomen. Indien aanspraak bestaat op kinderaftrek, wordt echter het zuiver inkomen eerst verminderd met $\frac{1}{2}$ % van dit inkomen voor ieder kind waarvoor deze aanspraak op kinderaftrek bestaat.

Bij een belastingplichtige met kinderaftrek voor drie kinderen, met een inkomen van f 20.000 zullen de buitengewone lasten ten minste f 900 moeten belopen, wil de fiscus er rekening mee houden.

Gaat het totaal der lasten het gestelde minimum niet te boven, dan wordt geen vermindering van belasting genoten.

Wordt de „drempel” wèl overschreden, dan houdt de fiscus met het volle bedrag van de lasten rekening; dus niet alleen met het bedrag waarmee de „drempel” wordt overschreden.

Het spreekt vanzelf, dat de uitgaven voor de belastingplichtige een last moeten zijn. Indien bijvoorbeeld iemand ziektekosten heeft gehad, die bestreden zijn uit een uitkering van een ziekteverzekering, heeft hij geen buitengewone lasten.

De buitengewone lasten zijn lasten van het jaar waarin de uitgaven gedaan zijn, het jaar van betaling van de verschillende kosten dus.

De buitengewone lasten zijn dus in te delen in twee groepen, namelijk uitgaven voor levensonderhoud voor bepaalde, de belastingplichtige na staande personen en ziektekosten e.d.

Kosten levensonderhoud

Een belastingplichtige die de kosten van levensonderhoud voor de — hiervoor opgenoemde — familieleden betaalt, heeft buitengewone lasten.

De eis moet gesteld worden, dat de eigen inkomsten van de ondersteunde familieleden onvoldoende zijn, zodat zij voor hun levensonderhoud aangewezen zijn op de ondersteuning. Voorts moeten deze familieleden inderdaad een redelijk motief hebben om niet in eigen onderhoud te voorzien.

Zo zal een vader die zijn zoon een ondersteuning geeft, geen buitengewone lasten hebben, indien die zoon wel in staat is zijn eigen brood te verdienen, maar hiervoor te lui is.

Wel zal de vader buitengewone lasten hebben, indien hij de studerende zoon — voor wie hij geen kinderaftrek geniet — een toelage in diens levensonderhoud geeft. Im-

mers, het is redelijk, dat de studerende eerst afstudeert alvorens hij naar een hem passende broodwinning uitzielt.

De kosten van levensonderhoud omvatten meer dan alleen het opheffen van de ergste nooddrift. Onder andere kan rekening worden gehouden met de stand en het fortuin van partijen. Het begrip kosten van levensonderhoud mag dus ruim worden uitgelegd. Voor studerende kinderen (boven de 26 jaar) zullen hieronder ook de kosten van studie mogen worden gerangschikt.

Kosten van ziekte, invaliditeit en andere dergelijke uitgaven

Het is steeds een strijd geweest tussen fiscus en belastingbetaler, welke uitgaven al dan niet gerangschikt kunnen worden onder „andere dergelijke uitgaven”.

Wij geven hierbij een aantal voorbeelden, die zich in de praktijk hebben voorgedaan:

1. kosten van bevalling, zoals ziekenhuis-, dokterskosten, bezoek- en taxikosten zijn buitengewone lasten;
2. de kosten van baby-uitzet, zoals luiers, ledikant, kinderwagen, enz. zijn geen buitengewone lasten;
3. uitgaven als gevolg van invaliditeit zijn weer wel buitengewone lasten;

4. kosten van een huwelijksuitzet van een dochter zijn geen buitengewone lasten;
5. kosten van een echtscheiding zijn wel buitengewone lasten;
6. begrafeniskosten en kosten van de laatste ziekte zijn slechts onder bepaalde omstandigheden als buitengewone lasten aan te merken. Deze uitgaven worden nooit door de overledene zelf gedaan, maar door diens erfgenamen, zodat deze uitgaven nooit buitengewone lasten van de overledene zijn, maar ten hoogste van de erfgenamen.

Het is echter de vraag, of deze uitgaven voor de erfgenamen buitengewone lasten zijn. Immers, de erfgenamen zullen deze uitgaven in de regel uit de nalatenschap kunnen voldoen.

De minister heeft echter goedgekeurd, dat, ook al zouden de erfgenamen deze uitgaven uit de nalatenschap kunnen voldoen, niettemin deze uitgaven als buitengewone lasten kunnen worden aangemerkt, indien de erfgenamen te zamen met de overledene één huishouding voerden en de kosten van die huishouding mede werden betaald uit inkomsten van de overledene.

Deze regeling geldt echter alleen dan, indien de uitgaven niet worden bestreden uit een uitkering, die juist met het oog op deze uitgaven was aangeaan (begrafenisverzekering).

Op grond van deze regeling zal de weduwe in het algemeen de begrafeniskosten van haar echtgenoot als buitengewone last kunnen beschouwen.

Onder de hier besproken categorie kunnen in het algemeen die uitgaven worden gebracht, die noodzakelijk zijn geworden door een onheil dat betrekking heeft op het persoonlijk leven van de belastingplichtige of zijn naaste betrekkingen en welke uitgaven een zware belasting van het inkomen betekenen.

VIII. Giften aan instellingen

Van 1 januari 1952 af oefenen schenkingen aan bepaalde instellingen een invloed ten gunste uit op het te betalen belastingbedrag.

De hieronder te bespreken giften zijn geen aftrekpost van het inkomen, doch geven aanspraak op vermindering van belasting. Deze vermindering van belasting wordt op dezelfde wijze berekend als de vermindering van belasting op grond van buitengewone lasten.

In aanmerking komen giften aan hier te lande gevestigde:

- a. kerkelijke instellingen;
- b. charitatieve instellingen;
- c. culturele instellingen;

- d. wetenschappelijke instellingen;
- e. het algemeen nut beogende instellingen.

De giften moeten met schriftelijke bewijsstukken kunnen worden aangetoond (kwitanties, postwissels, girostrookjes, enz.). Met contante giften in de collectebus wordt dus geen rekening gehouden.

Onder giften zijn ook begrepen kerkelijke belastingen.

De giften geven alleen dan aanspraak op vermindering van belasting, indien zij een minimum te boven gaan.

Voorts komt alleen dat gedeelte van de gift in aanmerking, dat het minimum te boven gaat.

Het minimum bedraagt:

f 100, of, indien dat meer is, 1 % van het zuiver inkomen.

Met schenkingen beneden f 100 wordt dus nooit rekening gehouden.

De aftrek is gebonden aan een maximum; dit maximum bedraagt 4 % van het zuiver inkomen.

Enkele voorbeelden:

Een belastingplichtige met een inkomen van f 10.000 doet een gift van f 400. De gift

gaat het minimum van f 100 (1 % van het inkomen is f 100) te boven met f 300. Bij de berekening van de belasting wordt rekening gehouden met een aftrek van f 300. De belasting wordt berekend over f 10.000 — f 300 = f 9.700.

Een belastingplichtige met een inkomen van f 25.000 doet giften tot een totaalbedrag van f 1.500. Het gestelde minimum van 1 % van het inkomen is f 250. De gift gaat dit minimum te boven met f 1.250. De maximale aftrek is echter 4 % van het inkomen, dat is f 1.000. De belasting wordt dus berekend over f 25.000 — f 1.000 = f 24.000.

zelf- organisatie

*een cursus
in levens-
bekwaamheid
door*

**Alexander
Verbraeck**

Als u in uw persoonlijk en maatschappelijk leven wilt slagen, dient u een duidelijk inzicht te hebben in uw eigen geestgesteldheid. Daarom neemt de cursus *Zelf-Organisatie* uw persoonlijkheid grondig onder de loep. Hij wijst u de weg naar een positieve levenshouding, leert u uw gedragingen, wensen en plannen in overeenstemming te brengen met uw omgeving, uw prestaties zo hoog mogelijk op te voeren en er de meeste vruchten van te plukken. Maar hij leert u ook in uw werk uw bestemming en in uw privé-leven uw geluk te vinden.

Deze psychologische cursus, die al meer dan tien jaar tal van cursisten het noodzakelijke „levensgereedschap” heeft verschaft, wordt thans in boekvorm uitgegeven. Hij bestaat uit zesmaal 24 daglessen, die u studie-materiaal geven voor zes maanden. Elk deel is gebonden in een sterke, sierlijke band van bruin buckram.

Deze zes boeken zijn gevat in een fraaie cassette.

U ontvangt de complete cursus „Zelf-Organisatie” franco thuis, als u f 25,— per postwissel of postrekening 13.63.00 zendt aan Succes, Prinsevinkenspark 2, Den Haag (bestelnummer 1213).

Het woord is aan...

DOOR

LUC. WILLINK

Dit nieuwe deel in de Succes-Efficiency Bibliotheek is een volledige handleiding om in het openbaar effectvol te leren spreken. Het geeft talloze voorbeelden van toespraken, die onder uiteenlopende omstandigheden en voor de meest verschillende gelegenheden gehouden kunnen worden. Op een eenvoudige en amusante, maar ook doeltreffende manier leert het u, hoe u zelf een toespraak in elkaar kunt zetten en het wijs u op fouten, die daarbij vermeden moeten worden. Met al die voorbeelden is dit standaardwerk een bron van inspiratie, een sprekershandboek, ook nadat u deze kunst die voor uw maatschappelijke carrière van zoveel betekenis is, geheel onder de knie hebt gekregen.

*Formaat 150 × 210 × 32 mm, 260 bladzijden
Gebonden in zwaar kunstleder, met 18 karats goud gestempeld, f 12,50. Bestelnummer 1252. Bestel per postwissel of postrekening 13.63.00 van Succes, Prinsevinkenspark 2, Den Haag.*